

Реакція ОБСЄ на кризу в Україні і навколо неї

Станом на 1 червня оновлена версія: <https://www.osce.org/uk/home/125576>

Робота швейцарського головування ОБСЄ в 2014р.

Голова ОБСЄ в 2014 році, Президент та Міністр закордонних справ Швейцарії Дідьє Буркхальтер вдавався до активних дій протягом усієї кризи. Дідьє Буркхальтер вів переговори на рівні президентів і міністрів з метою пошуку дипломатичних шляхів урегулювання кризи.

У лютому 2014р. Буркхальтер призначив посла Швейцарії в Німеччині Тіма Гульдмана своїм Особистим представником з питань України. Тім Гульдман був в Україні кілька разів, щоб особисто оцінити ситуацію і провести переговори.

На початку травня швейцарське головування ОБСЄ підготувало «дорожню карту» щодо реалізації Женевської спільної заяви від 17 квітня 2014 і надіслало її чотирьом сторонам Женевської заяви. Виступ швейцарського Голови ОБСЄ перед Радою міністрів закордонних справ ЄС 12 травня, в якому описується концепція дорожньої карти, можна подивитися тут: www.osce.org/cio/118479.

Круглі столи національного діалогу проводилися українським урядом і були частиною реалізації «дорожньої карти». У травні 2014 було проведено три круглих столи: 14 травня в Києві, 17 травня в Харкові і 21 травня в Миколаєві.

На прохання президента України Петра Порошенка на початку травня 2014 швейцарський Голова ОБСЄ призначив посла Хайді Тальявіні, досвідченого швейцарського дипломата, представником головуючої країни ОБСЄ в Тристоронній контактній групі, до якої також входить Україна (колишній президент Леонід Кучма) і Російська Федерація (посол Михайло Зурабов). Починаючи з травня, Тристороння контактна група проводить регулярні зустрічі.

5 вересня Тристороння контактна група підписала протокол у Мінську про припинення вогню і початок політичного процесу з вирішення кризи. Згідно з планом, Спеціальна моніторингова місія в Україні бере на себе спостереження за режимом незастосування зброї і моніторинг україно-російського кордону. 19 вересня 2014 знову в Мінську був підписаний Меморандум, в якому викладений перелік виконання зобов'язань щодо припинення вогню.

Робота сербського головування ОБСЄ

Будучи залученою до минулорічних дипломатичних зусиль щодо вирішення кризи в Україні і навколо неї напередодні своїх зобов'язань у якості Головуючої країни, Сербія продовжила діяльність Швейцарії, вступивши на посаду Голови Організації у січні 2015 року. З метою забезпечення безперервності та узгодженості ролі ОБСЄ в переговорах, спрямованих на розв'язання кризи, перший віце-прем'єр міністр та міністр закордонних справ Сербії Івіца Дачич знову призначив посла Тальявіні Спеціальним представником в Україні і в Тристоронній контактній групі.

12 лютого, в результаті інтенсивних консультацій, був прийнятий Комплекс заходів з

виконання Мінських угод, що дало поштовх до припинення вогню, виведення важкого озброєння і розвитку політичних та правових процесів, спрямованих на нормалізацію ситуації.

Головування, яке з початку року організувало два позапланових засідання Постійної ради і дві зустрічі міністрів, також провело переговори про продовження мандата Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ (СММ). Результатом стало рішення Постійної ради про продовження мандата СММ на 12 місяців і, за необхідності, збільшення кількості спостерігачів до 1000. Рішення було ухвалене 12 березня.

Голова ОБСЄ Дачич використовує будь-яку можливість, щоб закликати всі сторони не лише для того, щоб СММ було надано повну свободу пересування, а й для того, щоб всім спостерігачам була забезпечена безпека. У той же час, у всіх своїх міжнародних зусиллях, Голова ОБСЄ Дачич активно підтримує необхідність всіх сторін виконувати свої зобов'язання, зазначені в Комплексі заходів з виконання Мінських угод, для того, щоб політичний процес, спрямований на розв'язання кризи, продовжував рухатися вперед.

На зустрічі, яка пройшла в Белграді 8 квітня, Голова ОБСЄ Дачич, Генеральний Секретар Заньєр, Спеціальний представник Тальявіні і Голова Спеціальної моніторингової місії Апакан обговорювали шляхи подальшого просування вперед, головну увагу було приділено утворенню чотирьох робочих груп, створених для спостереження за виконанням Комплексу заходів з виконання Мінських угод. 28 квітня, на зустрічі в Белграді, міністри «Трійки» ОБСЄ призначили представників ОБСЄ для кожної робочої групи, які потім провели свої перші засідання 6 травня.

Робота Генерального секретаря ОБСЄ

В якості підтримки Головування **ОБСЄ Генеральний секретар ОБСЄ Ламберто Заньєр** здійснював поїздки в різні столиці, в тому числі в Київ і Москву, щоб обговорити ситуацію і запропонувати допомогу з боку ОБСЄ в налагодженні відкритого і всеосяжного діалогу, розсіюванні побоювань і деескалації кризи.

Під час численних поїздок в Україну Ламберто Заньєр зустрічався з високопосадовцями, представниками Головування ОБСЄ, дипломатичної спільноти та міжнародних організацій у Києві.

Генеральний секретар також відвідав Харків і Дніпропетровськ. Протягом року Ламберто Заньєр підтримував контакти з громадянським суспільством, давав численні інтерв'ю представникам ЗМІ, виступав на конференціях і семінарах, пов'язаних із подіями в Україні і діяльністю ОБСЄ. Він також відвідав табір для внутрішньо переміщених осіб у Києві та табір для біженців зі Східної України в Ростовській області Російської Федерації.

Генеральний секретар підтримував регулярні контакти з керівництвом та членами Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ в Україні, Координатором проектів ОБСЄ в Україні та Місією спостерігачів ОБСЄ на двох російських пунктах пропуску «Гуково» і «Донецьк» на російсько-українському кордоні, щоб бути в курсі подій і надавати їм підтримку в часто складних ситуаціях.

Додаткова інформація: www.osce.org/sg

Спеціальна моніторингова місія ОБСЄ (з 21 березня 2014р. – дотепер)

21 березня 2014 р. усі 57 держав-учасниць ОБСЄ прийняли рішення про відправлення в Україну Спеціальної моніторингової місії цивільних міжнародних спостерігачів. Мандат місії, спершу розрахований на шість місяців, був продовжений у липні 2014 р. 12 березня мандат Місії продовжили ще на один рік до 31 березня 2016р. Спостерігачі розміщуються в Херсоні, Одесі, Львові, Івано-Франківську, Харкові, Донецьку, Дніпропетровську, Чернівцях, Луганську і Києві. Будь-яка зміна з розміщення спостерігачів має бути узгоджена усіма 57 державами-учасницями ОБСЄ. Додаткові патрульні центри на Сході знаходяться в Краматорську, Северодонецьку і Маріуполі.

Зараз Місія складається з приблизно 756 міжнародних співробітників, 473 з них – спостерігачі (в тому числі 10 керівників) з понад 41 держави-учасниці ОБСЄ. Кількість спостерігачів може збільшитися до **1000** залежно від ситуації.

Місія працює на основі принципів неупередженості та прозорості. Члени Місії збирають інформацію і доповідають про ситуацію з безпекою; встановлюють і доповідають факти, реагуючи на конкретні інциденти; встановлюють контакти і налагоджують діалог на місцях для сприяння нормалізації ситуації та зниження напруженості.

У зв'язку з тим, що криза в Україні і навколо неї поглибилась, обов'язки спостерігачів поповнилися новими завданнями і включають:

- Публікацію понад 300 щоденних звітів, включаючи кілька оперативних, тижневих і тематичних звітів. Щоденні звіти – це єдиний неупереджений спосіб відображення рівня безпеки в місцях конфлікту; вони також документують випадки порушення режиму припинення вогню, ситуацію з відведенням важкого озброєння і питання свободи пересування. Звіти включають інформацію СММ, отриману при використанні флоту безпілотних літальних апаратів (БЛА) у східній Україні. Віднедавна звіти містять інформацію про гуманітарну ситуацію.
- Восени 2014 р. було проведено декілька зустрічей з цивільним населенням за участю Голови Місії. Крім цього, було організовано кілька круглих столів в рамках діалогу на національному рівні.
- Організація допомоги в забезпеченні доступу для міжнародних експертів до місця катастрофи літака авіакомпанії Malaysia Airlines. На наступний день після падіння літака, члени СММ були першими міжнародними співробітниками, які прибули на місце катастрофи у Східній Україні. З того часу, спостерігачі сприяли регулярному доступу до збору людських останків, особистих речей і уламків.
- Спостереження за виконанням Мінських документів (Мінського протоколу і Мінського меморандуму – підписаних у вересні 2014 р. Спеціальним представником Х. Тальявіні з представниками України і Російської Федерації та представниками збройних груп Донецька і Луганська, які є ключовими елементами для досягнення мирного врегулювання на сході України).
- 20 вересня, в рамках спостереження за виконанням 8 статті Мінського меморандуму, СММ направила групу спостерігачів у зону безпеки. Додаткові завдання спостерігачів –

припинення вогню і виведення важкого озброєння – були визначені після підписання другого набору Мінських документів у середині лютого 2015 р.

- Надання допомоги зі встановлення діалогу на місцевому рівні з метою досягнення тимчасового перемир'я для забезпечення доставки гуманітарної допомоги та доступу ремонтних груп до селищ, які розташовані вздовж лінії фронту.
- Участь у координаційних групах гуманітарного сектору.
- Спостереження за створенням і роботою Спільного центру з контролю і координації, який складається з представників України і Російської Федерації.
- Інформування місцевих, регіональних, національних і міжнародних ЗМІ про ситуацію і роботу СММ за допомогою щотижневих прес-конференцій, інтерв'ю та виїздів на місця.

Щоденні оновлення про роботу Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ в Україні можна знайти за наступним посиланням: <http://www.osce.org/uk/node/155856>

Спостерігачі ОБСЄ на двох російських пунктах пропуску на російсько-українському кордоні

У відповідь на запрошення Російської Федерації після Берлінської декларації Міністрів закордонних справ Німеччини, Франції, Росії та України від 2 липня 2014 року, 24 липня всі 57 держав-учасниць ОБСЄ вирішили направити Місію спостерігачів на два російські пункти пропуску «Донецьк» і «Гуково» на російсько-українському кордоні.

Місія спостерігачів розпочала свою роботу 30 липня. До складу Місії входить 22 спостерігача, три адміністративні співробітники, а також Головний спостерігач. Спостерігачі працюють в командах позмінно в цілодобовому режимі сім днів на тиждень. База групи спостерігачів знаходиться в місті Каменськ-Шахтинський в Ростовській області.

Спочатку Місія була розміщена терміном на три місяці. 22 жовтня 2014 мандат Місії був продовжений на місяць, а 20 листопада 2014 – ще на один місяць. 18 грудня минулого року держави-учасниці ОБСЄ консенсусом прийняли рішення продовжити мандат Місії на три місяці до 23 березня 2015 року. Наступним рішенням від 12 березня 2015 року мандат був продовжений до 30 червня 2015 року.

Спостерігачі керуються принципами неупередженості та прозорості, здійснюючи моніторинг і доповідаючи про ситуацію на цих двох пунктах пропуску, а також про переміщення через кордон. Місія спостерігачів ОБСЄ щотижня доповідає про ситуацію державам-учасницям ОБСЄ.

Місія спостерігачів на двох російських пунктах пропуску діє окремо від Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ в Україні.

Щотижневі звіти місії: <https://www.osce.org/uk/om>

Робота інститутів і структур ОБСЄ

- **Парламентська асамблея ОБСЄ (ПА ОБСЄ)**, розташована в Копенгагені, продовжує

підтримувати діалог і пошук шляхів щодо розв'язання кризи в Україні і навколо неї шляхом переговорів, підтримуючи зв'язок між російськими і українськими парламентарями, що є однією з небагатьох можливостей спілкування між ними з початку конфлікту. Під час останньої зустрічі, що була організована ПА і німецьким парламентом, законодавці з обох країн взяли участь у засіданні за участю лідерів Асамблеї. Президент ПА ОБСЄ Ілка Канерва продовжує активно підтримувати зв'язки з державними і парламентськими лідерами України та Росії у пошуках шляхів врегулювання кризи. Однією з нещодавніх подій стала зустріч Ілка Канерва з головою Державної Думи Сергієм Нарішкіним, головою Верховної Ради України Володимиром Гройсманом та міністром закордонних справ Павлом Клімкіним у Києві

Додаткова інформація: www.oscepa.org

- **Бюро демократичних інститутів прав людини ОБСЄ (БДІПЛ)** спільно з Бюро Верховного комісара ОБСЄ у справах національних меншин у травні 2014 опублікувало звіт Оцінювальної місії з прав людини і продовжує активно спостерігати за ситуацією в країні, координуючи план дій з українським урядом. Наприкінці вересня 2014р. БДІПЛ опублікувало Звіт про оцінку становища Ромів в Україні, в якому описується тяжка ситуація народності Рома в країні, а також те, як погіршилось становище внутрішньо переміщених осіб в результаті конфлікту на сході України.

У січні 2015 року БДІПЛ ініціювало в Україні проект, націлений на розвиток потенціалу громадянського суспільства, релігійних спільнот і груп віруючих, а також відповідних державних органів, з метою виявлення злочинів на ґрунті ненависті й реакції на них, а також з метою сприяння діалогу серед віруючих, а також між державою і релігійними громадами відповідно до міжнародних стандартів зі свободи релігії чи віросповідання. У квітні БДІПЛ запустило проект, націлений на посилення діалогу між представниками громадянського суспільства та ключових державних структур. Лише протягом 2015-го року проект об'єднає понад 600 представників громадянського суспільства і українського уряду, щоб розробити ефективні механізми діалогу необхідного для обговорення основних проблем, пов'язаних з підтримкою демократії і прав людини в Україні, відповідно до міжнародних стандартів і зобов'язань ОБСЄ.

Бюро співпрацює із зацікавленими сторонам для того, щоб спостереження за виборами в Донецьку і Луганську проходило відповідно до Мінських угод, підписаних у лютому 2015 р.

Більш детальну інформацію можна знайти за посиланням: www.osce.org//odihr

Верховний комісар ОБСЄ у справах національних меншин

Цього року Астрід Торс один раз приїздила до України, у 2014 році – шість разів, включаючи одну поїздку до Криму перед його анексією Російською Федерацією.

Відповідно до мандату Верховного комісара, становище меншин, які проживають в країні, і ситуація в Криму є основними питаннями, що викликають стурбованість Верховного комісара. Верховний комісар вже більше 20 років намагається знизити напруженість у відносинах між представниками різних мовних та етнічних груп в Україні. З початку кризи вона настійно закликала владу уникати дій, які можуть призвести до

загострення ситуації. Додаткову інформацію дивіться тут: www.osce.org/hcnm/117159.

Після анексії Криму Верховний комісар активно вивчала всі можливості потрапити до Криму і оцінити ситуацію на місці. З тим як загострювалася криза, Верховний комісар була глибоко занепокоєна становищем кримських татар та інших раніше депортованих народів, а також україномовних жителів півострова. Якщо не дотримуються права людини, в тому числі права національних меншин, збільшується ризик міжетнічної напруженості, що може навіть призвести до конфлікту.

Більше інформації: <http://www.osce.org/hcnm>

- **Представник ОБСЄ з питань свободи ЗМІ Дунья Міятович** відвідала Україну кілька разів в 2014 і 2015 роках, щоб особисто оцінити ситуацію, що склалася зі свободою засобів масової інформації в країні. У своїх доповідях і публічних заявах Представник підняла питання про більш ніж 200 випадків нападів на журналістів в Україні і за її межами. Вона також опублікувала звіт про ситуацію зі свободою ЗМІ в Україні за період з листопада 2013 року по травень 2014 (див. <http://www.osce.org/uk/fom/119419>). Крім того, Бюро Представника організувало шість круглих столів з питань безпеки журналістів за участю представників спілок українських і російських журналістів (<https://www.osce.org/uk/fom/131921>).

Більш детальну інформацію можна знайти тут: www.osce.org/fom

- **Координатор Проектів ОБСЄ в Україні (КПУ ОБСЄ)** є постійним представництвом ОБСЄ в Україні. КПУ ОБСЄ був заснований з метою планування, виконання та моніторингу проектів між відповідними органами влади України і ОБСЄ, та її інститутами. КПУ ОБСЄ реалізовує кілька проектів в якості реакції на ситуацію в країні. Нижче наведені деякі приклади таких проектів:
 - В якості надання підтримки під час проведення президентських і парламентських виборів, КПУ ОБСЄ допомагав у проведенні тренінгів для співробітників, відповідальних за організацію виборчого процесу і провів кампанію, спрямовану на підвищення інформованості про процедуру виборів (у травні та жовтні 2014р.). З метою допомоги у вирішенні проблеми вимушено переміщених осіб, частиною інформаційної кампанії для виборців, присвяченої парламентським виборам, стало інформування ВПО про порядок реєстрації для голосування. На додаток, у грудні були проведені тренінги для соціальних працівників зі всіх регіонів України на тему надання психологічної допомоги переміщеним особам.
 - У зв'язку зі зростаючою загрозою, що викликана бойовими припасами, що не вибухнули, КПУ ОБСЄ надав телевізійним і рекламним компаніям два соціальні ролики з інструкціями з правил безпеки (у вересні 2014). Крім цього, 48 000 книг з правилами безпеки для дітей були передані в школи на Донбасі і в табори для біженців (у грудні 2014 – січні 2015). КПУ ОБСЄ також провів тренінг для працівників Державної служби України з надзвичайних ситуацій та надав захисне обладнання для саперів (у грудні 2014 і лютому 2015).
 - З метою посилення механізмів верховенства права в питаннях порушення прав людини, КПУ ОБСЄ організував тренінг для суддів, адвокатів, експертів, що працюють в

юридичних консультаціях (у листопаді 2014); семінар з міжнародних механізмів та кращих практик забезпечення захисту прав людини у боротьбі з тероризмом для регіональних співробітників Державної служби безпеки (у листопаді 2014).

- КПУ ОБСЄ підтримує зусилля українського уряду з розробки Національного плану дій згідно з Резолюцією 1325, прийнятою Радою безпеки ООН/Жінки, Мир і Безпека, що буде спрямовано на спостереження за тим, щоб гендерні аспекти конфлікту були взяті до уваги (конференції, семінари, мозкові штурми <http://www.osce.org/secretariat/153321>)
- З метою підтримки реформи правоохоронних органів, проведеної українським урядом, КПУ ОБСЄ провів тренінги для 1900 нових співробітників майбутньої патрульної служби в Києві (у квітні). Тренінги були присвячені проблемам насильства в сім'ї та торгівлі людьми. У відповідь на нові загрози торгівлі людьми на сході країни, були розроблені 1000 інформаційних листівок, які були поширені за допомогою неурядових організацій (у серпні 2014).
- Для подальшого забезпечення безпеки працівників ЗМІ і розвитку діалогу між журналістами та правоохоронними органами, КПУ ОБСЄ допоміг представникам обох груп обговорити проблеми в їх стосунках і розробити загальні рекомендації з проведення громадських заходів (восени 2014). Регіональні представники спілок журналістів пройшли тренінг з правил безпеки на роботі під час кризових ситуацій (у вересні 2014).

Дізнайтеся більше: <http://www.osce.org/uk/ukraine>

Оцінювальна місія з питань прав людини (18 березня – 12 травня 2014)

Бюро демократичних інститутів і прав людини і Верховний Комісар ОБСЄ у справах національних меншин за запитом українського уряду провели оцінювальну місію з питань прав людини в декількох містах, включаючи Донецьк, Харків, Херсон, Київ, Львів, Миколаїв, Одесу і Сімферополь, а також райони навколо цих міст. Учасники місії проводили зустрічі з представниками уряду країни і місцевої влади, політичних партій, міжнародних організацій, громадських організацій та спілок національних меншин. Звіт про підсумки роботи місії та відповідні рекомендації були опубліковані 12 травня, див. <https://www.osce.org/uk/odihr/122193?download=true>

Спостереження за виборами

Президентські вибори 25 травня 2014

У відповідь на запрошення України, Бюро демократичних інститутів і прав людини ОБСЄ (БДІПЛ) та Парламентська асамблея ОБСЄ (ПА ОБСЄ) відправили місії зі спостереження за достроковими президентськими виборами 25 травня.

25 березня БДІПЛ відкрило довгострокову місію зі спостереження за виборами. До її складу входило 18 експертів, які перебували у Києві, і 100 довгострокових спостерігачів, які працювали в командах по двоє по всій країні.

БДІПЛ також попросило держав-учасниць ОБСЄ делегувати 900 спостерігачів, які прибули в країну за тиждень до виборів для спостереження за подіями у день виборів.

Під час президентських виборів в Україні Парламентська асамблея ОБСЄ організувала найбільшу місію зі спостереження за виборами і зробила п'ять попередніх візитів в Україну за кілька тижнів до голосування. Швейцарський Голова ОБСЄ призначив Жоао Соареша Спеціальним координатором 100 членів делегації ПА ОБСЄ і 900 короткострокових спостерігачів від БДІПЛ.

26 травня, на наступний день після виборів, міжнародні спостерігачі з БДІПЛ, ПА ОБСЄ, Парламентської асамблеї Ради Європи (ПАРЄ), Європейського парламенту (ЄП) та Парламентської асамблеї НАТО (ПА НАТО) надали попередні висновки, в яких говорилося, що, незважаючи на насильство і небезпечну ситуацію на сході країни, українські вибори характеризувалися високою явкою виборців і прагненням гарантувати основні свободи.

30 червня БДІПЛ опублікувало остаточний звіт зі спостереження за виборами.

Парламентські вибори 26 жовтня 2014

У відповідь на запрошення України відправити місію зі спостереження за достроковими парламентськими виборами в Україні 26 жовтня 2014, Бюро демократичних інститутів і прав людини (БДІПЛ) ОБСЄ та Парламентська асамблея ОБСЄ (ПА ОБСЄ) відправили місії зі спостереження.

19 вересня 2014 БДІПЛ відкрило довгострокову місію зі спостереження, до складу якої входило 16 експертів, які перебували у Києві, і 80 довгострокових спостерігачів, які працювали по всій країні. Крім того, 600 короткострокових спостерігачів від БДІПЛ проводили моніторинг у день виборів.

Голова ОБСЄ в 2014 році Дідьє Буркхальтер призначив Кента Харштедта Спеціальним координатором 75 членів делегації ПА ОБСЄ і 600 короткострокових спостерігачів від БДІПЛ. На запрошення української влади ПА ОБСЄ направила своїх спостерігачів в посольство України в Москві.

27 жовтня, на наступний день після виборів, міжнародні спостерігачі від БДІПЛ, ПА ОБСЄ, Парламентської асамблеї Ради Європи (ПАРЄ), Європейського парламенту (ЄП) та Парламентської асамблеї НАТО (ПА НАТО) опублікували попередні висновки, в яких говорилося, що вибори ознаменували собою важливий крок в прагненні України зміцнити демократичні виборчі процеси, незважаючи на незаконну анексію Криму і фактичний контроль частин країни незаконними збройними угрупованнями. Представники місій відзначили, що під час виборів спостерігалася конкурентна боротьба між кандидатами, виборцям було надано реальний вибір, і, в цілому, дотримувалися основні свободи людини.

19 грудня 2014 БДІПЛ ОБСЄ опублікувало остаточний звіт зі спостереження за виборчим процесом.

Повну інформацію про передвиборчу роботу в Україні дивіться тут: www.osce.org/odihr/elections/ukraine/116545 і www.oscepa.org/election-observation/election-statements/ukraine

Військові оціночні заходи (дотепер)

У березні Україна попросила держав-учасниць ОБСЄ, держав-партнерів ОБСЄ по співпраці, а також Центр з попередження конфліктів (ЦПК) направити на територію України своїх представників з 5 по 12 березня 2014 року відповідно до Розділу III Віденського документа ОБСЄ 2011 року. У цьому Розділі під назвою «Зниження ризику» зазначено, що держава-учасниця ОБСЄ може на добровільній основі надіслати запит і приймати такі візити для усунення стурбованості щодо незвичайної військової діяльності. Пізніше Україна попросила продовжити оцінювальний візит до 20 березня 2014 року, цього разу для відвідування південних та східних частин країни. 30 держав-учасниць ОБСЄ направили 56 неозброєних військових і цивільних осіб в Україну. Група кілька разів спробувала відвідати Крим, але не змогла пройти через контрольно-пропускні пункти на адміністративному кордоні. Однак на основі своїх спостережень група заявила, що вона не може розвіяти занепокоєння щодо незвичних військових дій у Криму.

З 20 березня групи спостерігачів, що склалися з меншої кількості неозброєних військових експертів, перебували на території країни. Ці експерти представляли свої країни. Вони аналізували ситуацію щодо військової безпеки на місцях. З 25 квітня по 3 травня група військових спостерігачів під керівництвом Німеччини перебувала в заручниках.

Наступні 26 країн до цього часу вирішили направити військових спостерігачів в Україну відповідно до Розділу IX і X Віденського документу: Австрія, Білорусь, Бельгія, Великобританія, Угорщина, Німеччина, Грузія, Данія, Іспанія, Канада, Латвія, Литва, Люксембург, Молдова, Нідерланди, Польща, Румунія, Словаччина, Словенія, США, Фінляндія, Франція, Чорногорія, Чехія, Швеція, Естонія. Ці країни провели в цілому 25 військових оціночних заходів в Україні. На додаток до цього, 14 країн: Бельгія, Естонія, Фінляндія, Франція, Німеччина, Латвія, Нідерланди, Норвегія, Польща, Швеція, Швейцарія, Туреччина, Україна і США провели в цілому 11 заходів з оцінки на території Російської Федерації.

Крім того, Канада, Естонія, Україна і США направили 19 запитів Російській Федерації в рамках механізму консультацій та співробітництва відповідно до Віденського документу відносно незвичайної військової діяльності. Подібні запити направляла і Російська Федерація Україні. Надалі за підсумками цих запитів 7, 17 і 30 квітня 2014р. були проведені три спільні зустрічі Форуму зі співробітництва в галузі безпеки та Постійної ради ОБСЄ.

Ці візити, інспекції та інші види військових оцінювальних заходів в рамках Віденського документу 2011 року, є складовими частинами реакції спільноти ОБСЄ на кризу в Україні.

Проект «Національний діалог» (20 березня – 30 квітня 2014)

20 березня 2014 ОБСЄ, на запит України, направила в країну групу з 15 міжнародних експертів в рамках проекту «Національний діалог», щоб визначити сфери для подальшої діяльності ОБСЄ і підтримати формування довіри між різними групами українського суспільства.

Група експертів працювала протягом чотирьох тижнів у Львові, Харкові/Луганську, Дніпропетровську, Донецьку і Одесі. Проект виконував Координатор Проектів ОБСЄ в Україні та очолював посол Хідайет Бішчевіч з Хорватії. Експерти проекту проводили зустрічі з місцевою владою, представниками громадянського суспільства, сліdkували за подіями в суспільстві для того, щоб зібрати інформацію про проблеми, які викликають стурбованість, зокрема політичні, гуманітарні, а також питання меншин.

Рекомендації проекту стосовно того, як ОБСЄ може надалі підтримувати діалог і згуртованість суспільства в Україні, були представлені всім державам-учасницям ОБСЄ, в тому числі Україні, на засіданні Постійної ради у Відні 30 квітня 2014. Див. <https://www.osce.org/uk/ukraine/118169>

У подальшому, як відповідь на ці рекомендації, КПУ ОБСЄ організував 10-12 грудня в Одесі конференцію за участю українських та міжнародних експертів у галузі медіації та сприяння діалогу для впровадження передової міжнародної практики та для підтримки обміну досвідом щодо врегулювання конфлікту шляхом діалогу, накопиченого на місцевому рівні, а також для обговорення можливої ролі міжнародних організацій у цій галузі.

17 грудня була організована зустріч між українськими неурядовими організаціями та представниками інститутів ОБСЄ, польових офісів для сприяння обміну інформацією, дослідження і встановлення конкретних умов для співпраці між організаціями громадянського суспільства та ОБСЄ, з метою поліпшення шляхів реагування на поточну кризу.

Проект допоміг прокласти шлях для нової довгострокової і всебічної ініціативи під назвою "Національний діалог за реформи, справедливість і розвиток", який стартував навесні 2015. Він заклав основи для дискусії про те, які саме реформи необхідні на загальнонаціональному та місцевому рівнях; допоможе вдосконаленню навичок представників українського експертного співтовариства у сфері медіації та сприяння діалогу; буде прагнути забезпечити доступність і прозорість конституційного правосуддя і розширити участь громадянського суспільства в механізмах запобігання порушень прав людини.